

Dane podmiotu wnoszącego petycję:

Nazwa podmiotu do którego wnoszona jest petycja:

1. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej – Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa
2. Rada Ministrów - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

PETYCJA

w sprawie wystąpienia do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.) pod kątem zmiany zasad finansowania szkolnictwa niepublicznego realizującego zadania oświatowe na terenie gmin oraz wzajemnego obciążania się kosztami edukacji przez gminy.

Działając na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870), zwracamy się o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie zmiany zasad finansowania placówek niepublicznych, realizujących zadania oświatowe na terenie gminy oraz wprowadzenia przepisu nakładającego obowiązek wzajemnego obciążania się kosztami edukacji uczniów szkół podstawowych przez gminy, analogicznie do zasad obowiązujących w przypadku wychowania przedszkolnego.

W związku z wejściem w życie systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.), z niepokojem obserwujemy coraz wyższe kwoty dotacji jakie z budżetu miasta przekazujemy na rzecz szkolnictwa niepublicznego. Od kilku lat miasto dotuje jednostki niepubliczne. Placówki funkcjonujące w mieście edukują głównie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z czego na 61 dzieci przypada 22 mieszkańców [REDAKTED]. To zaledwie 36% uczniów tych placówek.

Wydatki miasta na dotacje dla niepublicznych jednostek oświatowych w 2024 roku wyniosły ponad 4,45 mln zł, podczas gdy w 2019 roku było to 1,52 mln zł – to wzrost o ponad 190%. W tym czasie subwencja oświatowa wzrosła z 15,20 mln zł do 28,85 mln zł czyli o niecałe 90%. Zgodnie z przekazanymi przez placówki niepubliczne danymi za I kwartał 2025 roku, prognozowana wysokość dotacji na 2025 rok wyniesie 5 696 432,18 zł. Tymczasem w ramach potrzeb oświatowych na 2025 rok dla Miasta [REDAKTED] naliczono na ten cel jedynie 2 596 485,32 zł, co oznacza niedobór środków na poziomie ponad 3,1 mln zł. Taka sytuacja prowadzi do poważnych trudności budżetowych miasta. Zastosowany mechanizm mówiący o tym, że po zakończeniu roku budżetowego ponownie będą wyliczane potrzeby finansowe na rok 2025 (art. 36 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) i porównywane z potrzebami wyliczonymi na podstawie danych z SIO z 15 maja 2024 roku, nie daje gwarancji, że ewentualnie powstała różnica przyniesie korektę dającą pełne pokrycie dotacji wypłaconej dla jednostek niepublicznych. Wyrównanie to (jeśli nas obejmie) nastąpi dopiero w 2027 roku.

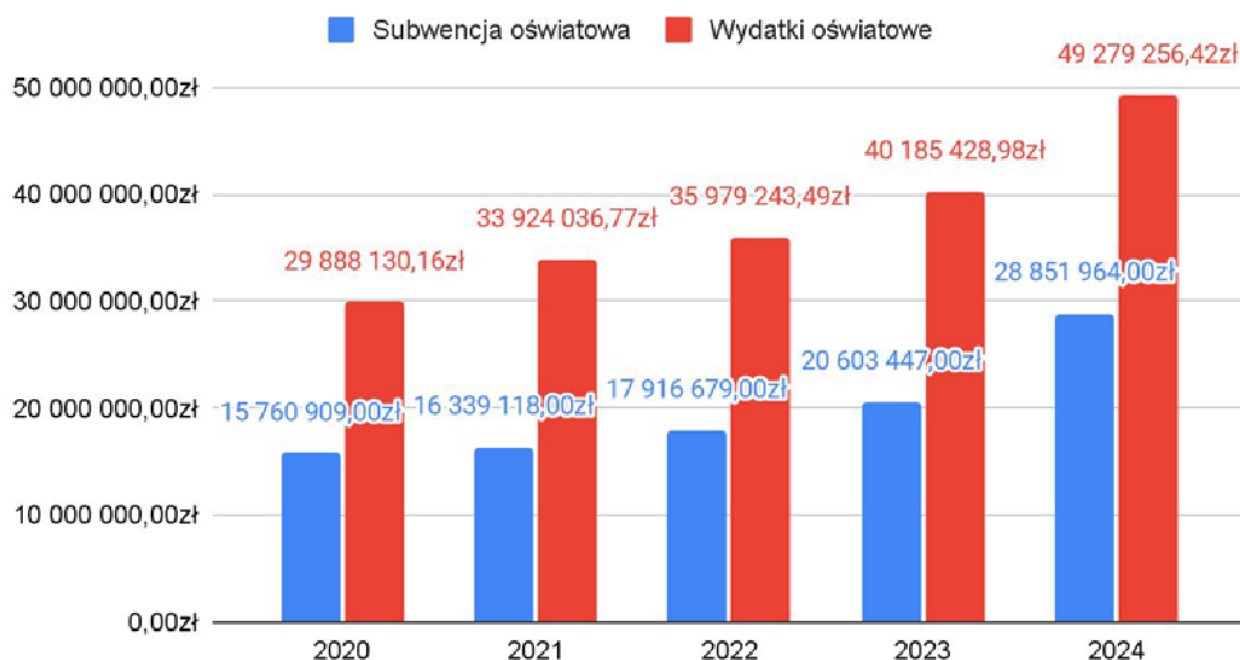
Zgodnie z wyliczeniami, na podstawie nowej ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Miasto nie otrzyma w 2025 roku subwencji. Dochody miasta w ramach odpisu od dochodów podatników podatku PIT oraz od dochodów firm CIT według wyliczeń, przewyższają kwotę kalkulacyjną. Potrzeby finansowe na 2025 r. dla miasta, wśród których potrzeby oświatowe są zdecydowanie dominujące, zostały wyliczone na kwotę 34 854 206,30 zł.

Uwzględniając tylko różnicę (ok 3,1 mln zł), wynikającą z wielkości dotacji jaką będziemy musieli przeznaczyć na szkolnictwo niepubliczne, w stosunku do wyliczonej kwoty z tzw. metryczki, widzimy wysokie niedoszacowanie potrzeb oświatowych.

Jednocześnie dochód z PIT opiera się tylko i wyłącznie na dochodach mieszkańców [REDAKTOWANO] a przekazywana kwota dotacji dla jednostek niepublicznych opiera się na liczbie uczniów, z których większość nie jest naszymi mieszkańcami. Upraszczając, z dochodów mieszkańców miasta finansuje się kształcenie uczniów spoza jego granic. Gdyby na terenie gminy nie było placówek niepublicznych, to dochody z PIT nie zmniejszyłyby się, a więcej pieniędzy mielibyśmy do dyspozycji na oświatowe jednostki samorządowe. Sytuacja obecna powoduje, że placówki niepubliczne konkurują z publicznymi o uczniów, „wyciągając” przede wszystkim tych, za którymi idzie większe finansowanie (uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mający naliczane dodatkowe wagi), a jednocześnie placówki te nie muszą spełniać wszystkich obowiązków, ciążących na jednostkach samorządowych np. stosowanie ustawy Karta Nauczyciela, limity w oddziałach integracyjnych, które podnoszą koszty funkcjonowania szkół samorządowych.

Drugim problemem związanym z finansowaniem oświaty jest niemożność obciążania realnymi kosztami edukacji dzieci z gmin, których są mieszkańcami. Koszty związane z realizacją zadań oświatowych, każdego roku są znacznie większe niż przekazywana subwencja oświatowa czy wprowadzone od 2025 roku tzw. potrzeby oświatowe (co pokazuje poniższy wykres).

Subwencja oświatowa i Wydatki oświatowe - [REDAKTOWANO]

Dokładając do subwencji (od 2025 roku do wyliczonych tzw. potrzeb oświatowych) około 40 % środków, współfinansujemy także dzieci z ościennych miejscowości będące uczniami naszych szkół. Problem staje się jeszcze większy w sytuacji pogłębiającego się niżu demograficznego.

Wnioskujemy o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.) nakierowanej na:

1. **Wprowadzenie mechanizmu finansowania niepublicznych placówek oświatowych**, oddzielającego finansowanie jednostek niepublicznych od naliczanych potrzeb oświatowych dla placówek samorządowych (np. celowe dotacje lub specjalną część subwencji przekazywaną z budżetu państwa do tych jednostek, rozliczaną w danym roku budżetowym). Miasto byłoby jedynie pośrednikiem pomiędzy jednostkami niepublicznymi, a ministerstwem, bez łączenia w potrzebach oświatowych jednostek publicznych i niepublicznych.

lub

2. **Samorząd powinien mieć kompetencje podejmowania decyzji**, które placówki niepubliczne stanowią uzupełnienie sieci szkół i przedszkoli i będą dotowane przez samorząd.

3. Nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, polegającej na wprowadzeniu przepisu nakładającego obowiązek wzajemnego obciążania się kosztami edukacji uczniów szkół podstawowych przez gminy, analogicznie do zasad obowiązujących w przypadku wychowania przedszkolnego.

Proponowane zmiany przyczynią się do bardziej sprawiedliwego podziału kosztów edukacji oraz poprawią funkcjonowanie systemu oświaty na poziomie lokalnym.